

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ОЛИЙ ВА ЎРТА МАХСУС
ТАЪЛИМ ВАЗИРЛИГИ

ТОШКЕНТ ТЕМИР ЙЎЛ МУХАНДИСЛАРИ ИНСТИТУТИ

ЎЗЛУКСИЗ ТАЪЛИМ ТИЗИМИДА ИННОВАЦИЙ
ТЕХНОЛОГИЯЛАРИДАН ФОЙДАЛАНИШ

МАКОЛАЛАР ТЎПЛАМИ

Тошкент
Ўзбекистон Республикаси Фанлар академияси
«Фан» нашриёти
2009

масаласи муҳимлиги аён бўлади. Дарҳақиқат, атраф муҳити оғир муносибат экологик вазиятни тўғри баҳолай олмади, табиат билан натижадор муносабатни бўғишга ақмоқ ва мавжуд шарт-шароитлар негизда тахлил қилиш зарурияти умумбашарий муаммо даражасига кўтарилганлиги аён бўлади. Шу нуктадан назардан халқ оғзаки ижоди намуналарига ўқувчи фикр-мулоҳазаларини тўлиқ эркин баён эта олинди «Одобнома» ва «Мехр» дарсликларидан тахлил этилган материаллар билан таништирамиз.

Ўқувчилар «[Асбат бизнинг уйимиз» матнини ўқиб олгандан кўйини табиат олдидати ўз бурчларини унутмасликларни таъкидлайди.

Кушларни асраш, уларга таъхурилик қилиш, уларни эркин яшашга уйғун ёрдам бериш эса «Кушларга таъхурилик»да бобо ва ўзини яшаш Илхомининг кушлар учун ин асатларни ҳақида, «Қафасдаги муш»да ўқувчининг нотўғри иш қилганлари иборат қилиб кўрсатилган. Ўқувчилар фақатда, қишлоқчи кушларга ин асаш, уларга дон бериш кўрсатилганлиги таъкид этилади.

«[Уллар ранонини қайдан олди?»

Тулар рагнини қайдан олди?

Товланишар хар ранг-да.

Ақлим роса хайрон қолар.

Сиз ҳам ўйлаб қаранг-да.

Ўшдат Мўмин ишерида тулардаги раглар жигоси инсонларнинг донлар қолдириб қолганлиги, яъни раг экологиксига эътибор қаратилган. Ўшбу шеър орқали ўқувчида раг экологисига ҳақида тушунича пайдо бўлади.

«Мехр» хикомсига Насиба йўлда ётган ярадор қушчани навравиш қилиш ва бу билан ўқувчиларда хайвонот оламига нисбатан меҳр ҳушйўлилари шаклланиши [29, -б. 24].

«Хашар-хайрли ва савобли ишлар» матнида хашар йўли билан қўча еки маҳалларнинг тозаланиши, ариқлар тозаланиб, сувага йўл очилиши ҳамда қўчат ва туларни экиб ҳамма жойини кўкаламзорлаштириш хайрли, савобли иш эканлиги хикоя қилинади. Ўқувчилар эълон қилинган шавбалликларда катташиб, мактаб муҳитини тоза сақлаш хайрли иш эканлигини тушуниб этилади. Шавбалликда катталишини ор деб билиш қабил салбий хис-туйғулар ўрнига савоб учун ҳаракат қилиш лозимлигини ўқиб олдилар [29, -б. 6-1].

«Ариқ ва сува». Иброҳим Донинининг бу шеърда ариқ билан сувага ўзаро муносабати ариқ бўлмаса сува ўз йўлини топа олмаганини мисолда тасвирланган [29, -б. 56]. «Мехр» хикомсига Насиба йўлда ётган ярадор қушчани навравиш қилиш ва бу билан ўқувчиларда хайвонот оламига нисбатан меҳр хис-туйғуларни шаклланиши [29, -б. 24].

«Хашар-хайрли ва савобли ишлар» матнида хашар йўли билан қўча еки маҳалларнинг тозаланиши, ариқлар тозаланиб, сувага йўл очилиши ҳамда қўчат ва туларни экиб ҳамма жойини кўкаламзорлаштириш хайрли, савобли иш эканлиги хикоя қилинади. Ўқувчилар эълон қилинган шавбалликларда катташиб, мактаб муҳитини тоза сақлаш хайрли иш эканлигини тушуниб

олди. Шавбалликда катталишини ор деб билиш қабил салбий хис-туйғулар ўрнига савоб учун ҳаракат қилиш лозимлигини ўқиб олдилар [29, -б. 6-1].

«Ариқ ва сува». Иброҳим Донинининг бу шеърда ариқ билан сувага ўзаро муносабати ариқ бўлмаса сува ўз йўлини топа олмаганини мисолда тасвирланган [29, -б. 56].

«Мехр» хикомсига Насиба йўлда ётган ярадор қушчани навравиш қилиш ва бу билан ўқувчиларда хайвонот оламига нисбатан меҳр хис-туйғуларни шаклланиши [29, -б. 24].

«Хашар-хайрли ва савобли ишлар» матнида хашар йўли билан қўча еки маҳалларнинг тозаланиши, ариқлар тозаланиб, сувага йўл очилиши ҳамда қўчат ва туларни экиб ҳамма жойини кўкаламзорлаштириш хайрли, савобли иш эканлиги хикоя қилинади. Ўқувчилар эълон қилинган шавбалликларда катташиб, мактаб муҳитини тоза сақлаш хайрли иш эканлигини тушуниб этилади. Шавбалликда катталишини ор деб билиш қабил салбий хис-туйғулар ўрнига савоб учун ҳаракат қилиш лозимлигини ўқиб олдилар.

«Ариқ ва сува». Иброҳим Донинининг бу шеърда ариқ билан сувага ўзаро муносабати ариқ бўлмаса сува ўз йўлини топа олмаганини мисолда тасвирланган [29, -б. 56].

«Мехр» хикомсига Насиба йўлда ётган ярадор қушчани навравиш қилиш ва бу билан ўқувчиларда хайвонот оламига нисбатан меҳр хис-туйғуларни шаклланиши [29, -б. 24].

«Хашар-хайрли ва савобли ишлар» матнида хашар йўли билан қўча еки маҳалларнинг тозаланиши, ариқлар тозаланиб, сувага йўл очилиши ҳамда қўчат ва туларни экиб ҳамма жойини кўкаламзорлаштириш хайрли, савобли иш эканлиги хикоя қилинади. Ўқувчилар эълон қилинган шавбалликларда катташиб, мактаб муҳитини тоза сақлаш хайрли иш эканлигини тушуниб этилади. Шавбалликда катталишини ор деб билиш қабил салбий хис-туйғулар ўрнига савоб учун ҳаракат қилиш лозимлигини ўқиб олдилар.

«Ариқ ва сува».

Иброҳим Донинининг бу шеърда ариқ билан сувага ўзаро муносабати ариқ бўлмаса сува ўз йўлини топа олмаганини мисолда тасвирланган [29, -б. 56].

«Мехр» хикомсига Насиба йўлда ётган ярадор қушчани навравиш қилиш ва бу билан ўқувчиларда хайвонот оламига нисбатан меҳр хис-туйғуларни шаклланиши [29, -б. 24].

«Хашар-хайрли ва савобли ишлар» матнида хашар йўли билан қўча еки маҳалларнинг тозаланиши, ариқлар тозаланиб, сувага йўл очилиши ҳамда қўчат ва туларни экиб ҳамма жойини кўкаламзорлаштириш хайрли, савобли иш эканлиги хикоя қилинади. Ўқувчилар эълон қилинган шавбалликларда катташиб, мактаб муҳитини тоза сақлаш хайрли иш эканлигини тушуниб этилади. Шавбалликда катталишини ор деб билиш қабил салбий хис-туйғулар ўрнига савоб учун ҳаракат қилиш лозимлигини ўқиб олдилар.

«Ариқ ва сува». Иброҳим Донинининг бу шеърда ариқ билан сувага ўзаро муносабати ариқ бўлмаса сува ўз йўлини топа олмаганини мисолда тасвирланган [29, -б. 56]. «Мехр» хикомсига Насиба йўлда ётган ярадор қушчани навравиш қилиш ва бу билан ўқувчиларда хайвонот оламига нисбатан меҳр хис-туйғуларни шаклланиши [29, -б. 24].

«Хашар-хайрли ва савобли ишлар».

Иброҳим Донинининг бу шеърда ариқ билан сувага ўзаро муносабати ариқ бўлмаса сува ўз йўлини топа олмаганини мисолда тасвирланган [29, -б. 56].

«Мехр» хикомсига Насиба йўлда ётган ярадор қушчани навравиш қилиш ва бу билан ўқувчиларда хайвонот оламига нисбатан меҳр хис-туйғуларни шаклланиши [29, -б. 24].

«Хашар-хайрли ва савобли ишлар».

Иброҳим Донинининг бу шеърда ариқ билан сувага ўзаро муносабати ариқ бўлмаса сува ўз йўлини топа олмаганини мисолда тасвирланган [29, -б. 56].

